

Marius OPREA

Adresa :

acasă: Al. Constelatiei nr.5,
bl.138, sc. A, ap. 20, ,
Braşov, tel. 0723166423;
e-mail:
opreamar@yahoo.com

CURRICULUM VITAE

Studii

2004 : Doctor în istorie al Universităţii Bucureşti, Facultatea de Istorie, Catedra de istorie contemporană, cu tema: "Rolul și evoluția Securității, 1948 - 1964"

1988: Licență în istorie la Universitatea Bucureşti, Facultatea de Istorie și Filosofie

1983 : Bacalaureat la Liceul « Unirea » din Braşov

Experiență profesională

1988 – 1990: profesor la Școala Generală Vulcan (jud. Braşov), clasele V – X.

1990 – 1997 : ziarist, redactor-șef la cotidianul « Mesager » din Braşov (1991-1992) ; corespondent la Radio BBC (1992), Europa Liberă (1992-1996), redactor la « Transilvania Expres» (1992 – 1996); redactor-șef la cotidianul « Transilvania jurnal » (1997), 2001 – 2003 : redactor la « România liberă », 2004 – editorialist la « Ziua ».

1995 – în prezent : consilier personal al senatorului Constantin Ticu Dumitrescu, în problema elaborării legii pentru deconspirarea Securității și a punerii în practică a acestei acțiuni.

Din martie 1999 : consilier la Președinția României (departamentul Analiză politică internă, martie 1999 – ianuarie 2000 ; consilier șef al Departamentului Comunicare, ianuarie – decembrie 2000).

Din decembrie 2000 : director de programe la Institutul Român pentru Istorie Recentă

Din decembrie 2005 – decembrie 2008: consilier de stat și consilier personal al Primului Ministru al României pe probleme de securitate națională

Din decembrie 2005 – februarie 2010 : președinte al Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului din România, agenție guvernamentală în cadrul Secretariatului General al Guvernului

Din martie 2010 – prezent: președinte al Asociației pentru Memoria Victimelor Comunismului și coordonator al Centrului de Investigare a Crimelor Comunismului, din cadrul aceleiași asociații.

Alte activități
(incluzând burse
de studiu,
participări la
conferințe)

Cercetător în cadrul mai multor șantiere arheologice (Sarmisegetuza, Histria, Păcuiul lui Soare ș.a., 1983-1993).

Inițiator al acțiunilor de deschidere a arhivelor Securității și primul cercetător civil al acestora (1994); inițiator al constituirii primei săli de lectură în incinta acestor arhive (1995). În legătură cu aceasta, a se vedea aprecierile publice făcute de către intelectuali, jurnaliști și persoane publice în presa română și străină: Heike Vowinkel în „Die Welt”, 21.07.1998; Gabriel Andreescu în „22”, ian. 2000, A. Suciuc în „Cronica Română”, 20.04.2000; etc. Se adaugă la acestea interviurile solicitate de către „ZDF” și „ARD” (Germania), „BBC International”, etc.

Bursă de cercetare pe problemele privind istoria Securității (Fundația Soros, 1995)

Invitat personal al pastorului Joachim Gauck (octombrie 1997) și stagiu de pregătire la Autoritatea Federală pentru studierea arhivelor STASI (2004).

Bursă în Statele Unite ale Americii, oferită de Freedom House, pentru pregătirea înalților funcționari publici (noiembrie 1998).

Participare și conferințe la Simpozioanele Memorialului Sighet (Memoria ca formă de justiție – 1994, Instituționalizarea comunismului între rezistență și represiune – 1995, Căderea cortinei – Instituționalizarea terorii – 1998, Memorial Sighet – 1999), la alte numeroase simpozioane naționale și internaționale care au avut tematici cu privire la istoria comunismului. Raportor la Congresul de constituire a Tribunalului Internațional pentru condamnarea comunismului (Vilnius, Lituania, iunie 2000), invitat la conferințe și congrese internaționale de istorie în Franța, Germania, Marea Britanie, Ungaria, Italia.

Distincții și
decorații

Decorat cu ordinul Serviciu Credincios în rang de Comandor, pentru merite deosebite aduse în calitate de consilier al Președintelui României, prin Decretul 518 din 30 octombrie 2000

Premiul de debut al Asociației Scriitorilor Profesioniști în anul 1999.

Premiul Asociației Editorilor din România pentru cea mai bună carte de istorie a anului 2002, primit pentru volumul *Banalitatea răului. O istorie a Securității în documente (1949 – 1989)*.

Premiul revistei Observator cultural pentru eseu (2010).

Altele

Consultant științific pentru filmul documentar *The Romanian Revolution. A view after five years* (Revoluția Română. O retrospectivă după cinci ani), realizat de televiziunea BBC International în 1994.

Participări la emisiuni documentare televizate sau radiodifuzare, referitoare la istoria Securității și la represiunea comunistă în România, la TVR, Prima Tv., Tele7ABC, ProTv., Radio România, Radio Europa Liberă, BBC, Deutsche Welle etc.

În calitate de consilier al Președintelui României, am fost secretar special al Consiliului Național de Acțiune împotriva Corupției și Crimei Organizate. Între atribuțiile speciale a constat investigarea actelor de corupție în cadrul serviciilor secrete și a „operațiunilor speciale” sub acoperirea cărora ofițeri ai acestor servicii au participat la acțiuni de contrabandă și la alte infracțiuni transfrontaliere.

Limbi străine

Engleză-bine

Date personale

Născut la 22 mai, 1964, la Târgoviște. Divorțat, un copil.

Listă de publicații

Marius Oprea

Cărți:

Plimbare pe ulița tipografiei, Ed. Fundației Culturale Române, București, 1996.

Banalitatea răului. O istorie a Securității în documente (1949 – 1989), Ed. Polirom, Iași, 2002.

Ziua care nu se uită: Brașov, 15 noiembrie 1987 (co-autor), Ed. Polirom, Iași, 2002.

Securiștii Partidului (coordonator și co-autor), Ed. Polirom, Iași, 2002.

Moștenitorii Securității, Ed. Humanitas, 2004.

Chipul mortii: dialog cu Vladimir Bukovski despre natura comunismului Ed. Polirom, Iași, 2006

L'heritage de la Securitate: Terreur en Roumanie, în *Le jour se leve. L'heritage du totalitarisme en Europe (1953-2005)* (volum coordonat de Stephane Courtois, Les Editions du Rocher, Paris, 2006;

Zorba și Catedrala, Ed. Humanitas, 2006;

Adevărata călătorie a lui Zahei. V. Voiculescu și taina Rugului Aprins, Ed Humanitas, 2008

Bastionul cruzimii: o istorie a Securității (1948-1964) Ed. Polirom, Iași, 2008

Volume îngrijite și prefațate:

Garda Tineretului Român (Braşov, 1958). Istoria unei organizaţii anticomuniste, Ed. Transilvania Expres, Braşov, 1998 (în colaborare cu H. Salcă)

Dăruit cu suferinţă. Memoriile lui Alexandru Salcă, I, Ed. Transilvania Expres, Braşov, 1998 (în colaborare cu H. Salcă)

În zeghe printre sfinţi. Memoriile lui Alexandru Salcă, II, Ed. Transilvania Expres, Braşov, 1999 (în colaborare cu H. Salcă)

Studii şi articole:

Tipografiile bucureşteni la începutul epocii moderne, în *Revista de Istorie* nr.10/1989.

Carte şi societate în Bucureşti la începutul epocii moderne, în *Revista Istorică* nr.3-4/1991.

Culisele puterii comuniste, în *Sfera politicii*, nr. 31, septembrie 1995, p.23 – 25.

Devierea de dreapta, în *Dosarele istoriei*, nr. 2 (1996), p.48 – 53.

Pagini din "copilăria" Securităţii române, în *Dosarele istoriei*, nr. 5 (1996), p.34 – 38.

Cum a îngheţat România în poziţie de drepti, în *Interval*, nr. 10 (1997), p.79 – 85.

Comuniştii români sub controlul sovietic, în volumul *Analele Sighet 5, Anul 1947 – căderea cortinei*, editat de Fundaţia Academia Civică, Bucureşti, 1997, p.105 – 150.

Un precursor al hărţuirii sexuale: Teohari Georgescu, în *Interval*, nr. 10 (1997), p.79 – 85.

Gheorghiu Dej, poliţia secretă şi puterea, în *Dosarele istoriei*, nr. 8 (1997) p.29 – 31.

Rezistența anticomunistă. Cazuri între 1964 – 1989, în volumul Timișoara 1989 – 1996, O enigmă care împlinește șapte ani, editat de Fundația Academia Civică, București, 1997, p.18 – 30.

Președintele Goma (pagini din ancheta care a precedat arestarea lui Paul Goma în iunie 1956), în Interval, nr. 11 (1998), p.94 – 98.

Viața și faptele tovarășului Dincă, în Interval, nr. 12 (1998), p.86 – 92.

Nașterea Securității, în volumul Analele Sighet 6, Anul 1948 – instituționalizarea comunismului, editat de Fundația Academia Civică, București, 1998, p.271 - 306.

Anul nașterii Securității, în Interval, nr.13 – 14 (1998), p.101 – 111.

Spioni de strînsură, în Dosarele istoriei, nr. 17 (1998), p.30 – 35.

Legislația represiunii, în Addenda la Cartea Neagră a comunismului, Stephane Courtois & alții, Ed. Humanitas, 1998, p.748 – 755.

Fapte și măravuri la securității anilor '50. Radiografie a Direcției de anchete penale a Securității (1949 – 1953), în volumul Analele Sighet 7, Anii 1949 – 1953. Mecanisme terorii, editat de Fundația Academia Civică, București, 1999, p.260 – 278.

Documentar privind actele pe baza cărora s-a lucrat la Canal în Al. Salcă, Canalul, Ed. Transilvania Expres, Brașov, 2000, p. 51-78.

Securitatea, Tito și poporul frate sîrb, în Interval, nr. 16 (1999), p.95 – 101.

Istoria comunismului românesc – un eșec asumat, în curs de apariție în Revista Istorică (o comunicare susținută la Institutul de Istorie Națională Nicolae Iorga, în septembrie 1997).

Tortura în România anilor '50 în Analele Sighet nr.8, editat de Fundația Academia Civică, București, 2000.

Varia:

O biografie a terorii: de la spionul sovietic Grunberg la securistul Nicolski, în Cuvîntul, nr.113 – 117, martie – aprilie 1992.

Crimele Securității: Trenul morții, în Cuvîntul nr. 121 – 122, mai, 1992.

Povestiri din alcovurile comunismului: Lica și cu Tanți Dej se iubeau cu doi burgheji, în Cuvîntul, nr.120 – 124, mai – iunie 1992.

Arta informatorilor români (rețeaua informativă a Securității înainte și după 1989, în Dilema, nr. 60 – 61, martie 1994.

Ce-am avut și n-am pierdut: serviciile de informații din România, (în colaborare cu Filip Florian), în Dilema, nr.64 – 68, aprilie – mai 1994 (text difuzat de Radio Europa Liberă).

Despre ideologie, instituții și moarte (anatomia unui proces politic), în Dilema, nr. 71, mai 1994.

Scrupule și epoleți. Securitatea și lupta pentru putere la comuniștii români, în Dilema, nr. 87, septembrie 1994.

Securitatea și scriitorii. Dosarul Vasile Voiculescu, în Dilema, nr. 103 – 112, ianuarie – martie 1995.

Eugen Cristescu și pregătirile în vederea armistițiului, (stenograme inedite din procesul mareșalului Ion Antonescu), în Cuvîntul, nr. 215, martie 1995.

Hitler căzuse de acord cu semnarea armistițiului de către Antonescu, (stenograme inedite din procesul mareșalului Ion Antonescu), în Cuvîntul, nr.216, aprilie 1995.

Zei de lut ai Securității române, în Dilema, nr. 133, iulie – august 1995.

Micul funcționar și capcanele memoriei (o biografie a lui Mișu Dulbergher, fostul șef al Anchetelor penale din securitate între 1948 – 1952), în Dilema, nr.126, iunie 1995.

Eroii unei istorii mai mici (extrase din Rapoartele Securității privind starea de spirit a țăranilor din Dobrogea în 1950), în Dilema, nr.143, octombrie 1995.

Viața între secret și decret, în *Dilema*, nr. 151, decembrie 1995.

Cum a ajuns zețarul Teohari directorul tipografiei (o biografie a lui Teohari Georgescu), în *Dilema*, nr.167, martie 1996.

Evadarea generalului Rădescu, în *Arhiva Cotidianul*, aprilie 1996.

Cum a întinat Pătrășcanu valorile comunismului, în *Dilema*, nr.177, mai-iunie 1996.

Istoria secretă. Viața securistului Alexandru Nicolski, în *Lumea liberă*, New York, nr. 553 – 559, mai – iunie 1999.

Moștenitorii Securității, în *Lumea liberă*, New York, nr. 612 – 616, iunie – august 2000.

Funfunddreisig Kilometer Spitzelakten. Die Öffnung der Securitate-Archive als wichtiger Schritt zur Demokratisierung Rumaniens (Treizeci și cinci de kilometri de documente secrete. Deschiderea arhivelor Securității, un pas important în democratizarea României) în „Frankfurter Allgemeine Zeitung”, 23 noiembrie 2000

Din cele peste 200 de articole publicate, au fost menționate doar cele preluate și citate ulterior în volume publicate. Astfel, Andrei Scrima (*Timpul Rugului Aprins*, Ed. Humanitas, 1996) menționează la p.148 “datoria noastră de recunoștință față de dl. Marius Oprea, pentru accesul la documentele... provenite din Arhiva fostei Poliții politice – Securitatea”, iar la p.171: “Dacă ni s-a îngăduit să aruncăm o privire în arhivele fostei Poliții politice – Securitatea... această posibilitate o datorăm, esențial, d-lui Marius Oprea, jurnalist de investigație, istoric de formație academică; cercetările sale referitoare la problema de care ne ocupăm au fost, în parte, difuzate prin emisiuni de radio (Radio Europa Liberă – n.n.) și articole în reviste, ceea ce le conferă un caracter public. Grație lui am putut consulta copiile unor documente revelatoare. Este pentru noi încă o ocazie de a-i aduce mulțumirile noastre și de a exprima interesul cu care așteptăm forma finală a studiului pe care îl dedică procesului *Rugului Aprins*”. La p. 179 citează din nou articolele din *Dilema* nr.103 – 112: “Reluăm precizările d-lui Marius Oprea (*Securitatea și scriitorii: Dosarul Vasile Voiculescu*), referitoare la sfârșitul pămîntesc al dr. Vociulescu...”.

Dennis Deletant, *Communist terror in Romania. Gheorghiu Dej and the Police state (1948 – 1965)*, Hurst & Company, London, 1999,

menționează în prefață: “Marius Oprea mi-a oferit un mare ajutor în cercetarea mea, împărtășindu-mi rezultatele cercetărilor sale în arhivele românești”.

În continuare, în aceeași lucrare sînt citate mai multe dintre articolele pe care le-am menționat mai sus, după cum urmează: p.14 *Lica și cu Tanți Dej...* din *Cuvîntul*, p.82 *Cum a întinat Pătrășcanu...* din *Dilema*, p.121 *Zeii de lut...* din *Dilema*, p.122 – 123 sînt citate pe larg date din articolele privitoare la viața generalului Nicolski din *Cuvîntul* (martie – aprilie 1992), p.190 *Micul funcționar și capcanele memoriei* din *Dilema*. De asemenea, la p.227 autorul îmi aduce mulțumiri pentru informații suplimentare privind soarta unul lot de spioni parașutați de anglo-americani în Munții Făgăraș în octombrie 1951 (*Spioni de strînsură*, în *Dosarele istoriei*) și (la p.317) pentru informația privind discuțiile premergătoare asasinării lui Ștefan Foriș și indicarea sursei (publicate în *Analele Sighet*) la p.317.

Dennis Deletant citează unele din articolele de mai sus și în alte două lucrări ale sale (*România sub regimul comunist*, editată de Fundația Academia Civică, București, 1997, și *Ceașescu și Securitatea*, Ed. Humanitas, București, f.a.).

O altă referință la articolele menționate face Vladimir Tismăneanu, în *Fantoma lui Gheorghe Gheorghiu Dej*, Ed. Univers, 1995: “Într-o suită de articole publicate de Marius Oprea în *Cuvîntul* se aduc o serie de date interesante... Vreau să sper că Marius Oprea își va continua remarcabilele investigații în zonele obscure și gelos tănuite ale puterii comuniste” (p.131).

De asemenea, mi se transmit mulțumiri pentru furnizarea de documente de interes de către Dennis Deletant (în opt note de subsol ale monografiei sale despre Dej), ca și de către Robert Levy (monografie *Ana Pauker* în curs de apariție la Columbia Press), ca și de către Ulrich Burger (*Partidul Național Țărănesc între 23 august 1944 și alegerile din noiembrie 1946*, teză de doctorat susținută la Universitatea din Berlin).